

Keuzedeel

Complementaire zorg

Inhoud

Inleiding.....	3
Onderwijskundige verantwoording en afronding.....	4
Opdrachten	5
1. <i>Wat is complementaire zorg?</i>	<i>5</i>
2. <i>Holistische visie, wat is dat?.....</i>	<i>7</i>
3. <i>Hulpmiddelen en activiteiten bij complementaire zorg</i>	<i>9</i>
4. <i>Beleef mindfulness</i>	<i>12</i>
5. <i>Oefen een onderdeel van een complementaire interventie.....</i>	<i>14</i>
6. <i>Uitvoeren van de examenopdracht.....</i>	<i>16</i>
Voorbeeld van het Examen	17
Bijlage 1 Leerdoelen bij Keuzedeel Complementaire zorg.....	19
Bijlage 2 Jouw tangram	20
Bijlage 3 PG Café.....	22

Inleiding

In dit keuzedeel komt het bieden van complementaire (aanvullende) zorg aan bod. De beginnend beroepsbeoefenaar is in staat om interventies toe te passen die het lijden van de bewoner verzachten en/of het welbevinden vergroten. Deze interventies zijn erop gericht om het gezonde in de bewoner aan te spreken en te stimuleren, waarbij de eigen krachtbronnen worden aangeboord.

Als beginnend beroepsbeoefenaar je je gedragsrepertoire in situaties waarbij de reguliere zorg niet altijd toereikend is. Het gaat dan bijvoorbeeld om bewoners die veel pijn en/of angst kennen zoals de terminale, dementerende en ernstig verwarde bewoner. Er is een groeiende behoefte aan beginnend beroepsbeoefenaren die zorg kunnen afstemmen op de diversiteit en kritische houding van bewoners.

We wensen je veel plezier en succes met het uitvoeren van dit keuzedeel.

Onderwijskundige verantwoording en afronding

In dit keuzedeel wordt gewerkt aan kerntaak: D1-K1: Verleent complementaire zorg met de daarbij horende werkproces(sen):

- D1-K1-W1: Verzamelt gegevens over indicaties en contra-indicaties m.b.t. complementaire zorg en communiceert met zorgvrager over de behoeften en mogelijkheden m.b.t. complementaire zorg.
- D1-K1-W2: Voert complementaire zorginterventies uit en evalueert de complementaire zorginterventies.

Zie bijlage 1 voor de leerdoelen bij het keuzedeel Complementaire zorg.

Afronding

Je rond dit thema af door de activiteiten uit te voeren en de opdrachten uit te werken, dan werk je toe naar je examenopdracht van het keuzedeel. Voor je kunt deelnemen aan het examenonderdeel dien je de opdrachten met een het 'oordeel voldaan' voldoende afgerond te hebben.

Het examenonderdeel wordt in de praktijk getoetst, het is een examen wat uitgevoerd wordt op de kleinschalige woonvoorziening en dus geschikt dient te zijn voor deze doelgroep.

In de studiegids vind je een kopie van het examen, deze kan je al doorlezen zodat je weet aan welke criteria je examenopdracht moet voldoen. Het officiële examen document wordt uitgereikt door de docent.

Afronden met oordeel 'Voldaan'

- Opdracht 1: Wat is complementaire zorg
- Opdracht 2: Holistische visie, wat is dat?
- Opdracht 3: Hulpmiddelen en activiteiten bij complementaire zorg
- Opdracht 5: Oefen een onderdeel van een complementaire interventie

Opdrachten met een inspanningsverplichting

- Opdracht 4: Beleef Mindfulness

Opdrachten

1. Wat is complementaire zorg?

In deze opdracht krijg je inzicht in complementaire zorg. Complementaire zorg staat beschreven als 'aanvullende zorg', die gegeven wordt naast de reguliere zorg die de bewoner krijgt.

Complementaire zorg gaat uit van een holistische benadering.

Oriënteer je op complementaire zorg zodat je in de examenopdracht een verantwoorde aanbeveling aan een bewoner/naasten kunt doen van een vorm van complementaire zorg.

DOELEN

- Je deelt kennis van de plaats van complementaire zorg binnen de context van het totale beroep en binnen de instelling.

RESULTATEN

- Je kunt verwoorden wat je eigen bevoegdheden en de wettelijke kaders zijn waarbij je complementaire zorg aanbiedt.
- Je kunt verwoorden (contra)indicaties van veelgebruikte stoffen uit de natuur, etherische oliën, klassieke massage, hand- en voetmassage, ontspanningsoefeningen en het inzetten van muziek zijn.
- Je bent op de hoogte van de veiligheidsaspecten die van belang zijn bij het bieden van complementaire zorg.

AFRONDING

Maak een poster

Bespreking tijdens lesmiddag

ACTIVITEITEN

1. **Bekijk** de volgende sites op het internet en bekijk de PPT complementaire zorg (staat in de classroom), onderzoek wat jij nu verstaat onder deze aanvullende zorg.
 - Touch for Care - liefdevolle aanraking vanuit je hart:
<https://www.touchforcare.nl/specialisaties/dementie/>
 - Expertisegebied Verpleegkundige Complementaire Zorg, V&VN:
<https://www.venvn.nl/media/bfjzlm0/20160617-expertisegebied-verpleegkundige-complementaire-zorg.pdf>
 - Massage bij verpleeghuisbewoners met ernstige dementie
https://www.touchforcare.nl/files/8814/8105/4854/Massage_bij_verpleeghuisbewoners_Palium_november_2016.pdf
 - <https://complementair.venvn.nl/Portals/7/deskundigheid/patientenfolder%20CZ%202012.pdf>
 - Masterclass Aromazorg in de Oncologie
https://www.touchforcare.nl/files/9514/7889/4971/2016_NOV_Aromazorg_massagezaken.pdf
 - <https://www.oncoline.nl/complementaire-zorg>
 - Hoe bespreek je Complementaire Zorg in je instelling.
<https://docplayer.nl/406213-Hoe-bespreek-je-complementaire-zorg-in-je-instelling-checklist-voor-discussie-checklist-voor-implementatie.html> (wetgeving blz. 16)
2. **Beantwoord** de volgende vragen:
 - Hoe word je zelf graag verwend? Met andere woorden welke zorg zou voor jouw complementaire zijn?
 - Moet complementaire zorg worden aangeboden door medewerkers van jouw werkplek?
 - Kan iedere verzorgende complementaire zorg aanbieden, welke wetten zouden hierop van toepassing zijn?
 - Kan iedere bewoner complementaire zorg ontvangen, hoe zit dit met de regelgeving?

AFRONDENDE ACTIES

Maak een beeldend product, een mini poster

Maak een mooie originele digitale poster van de complementaire zorg die bij jou past op een A4 of A3 grote papier of digitaal bestand

- Zoek minstens 8 plaatjes waarmee je jouw complementaire interventie weergeeft.
- Zet er een link naar muziek bij, die voor jouw complementair is.
- Zoek er eventueel een video bij waarmee je de ander kan laten zien wat je bedoelt.
- Maak een tijdsindeling, wat is voor jou 'genoeg' tijd om de complementaire zorg effectief te laten zijn?

Op de lesmiddag ruil jouw poster uit met een studiegenoot, vraag deze persoon om feedback op de volgende punten:

- Is jouw 'wens' ten aanzien van complementaire zorg duidelijk?

Denk je dat de vorm van complementaire zorg geschikt zou zijn voor een van jouw bewoners? Ja, waarom wel/ waarom niet?

2. Holistische visie, wat is dat?

In de loop van je leven vorm je een visie op verschillende onderwerpen. In je persoonlijke leven zijn je opvoeding en dingen die je meemaakt, van invloed op je persoonlijke visie. Je professionele visie ontstaat in de loop van je carrière. In het begin wordt je professionele visie vooral bepaald door je persoonlijke visie. Maar in de loop van de tijd wordt je professionele visie beïnvloed door wat je leert in je opleiding en meemaakt in je beroep. Je persoonlijke visie zal altijd van invloed blijven op je professionele visie.

Jouw professionele visie helpt je om keuzes te maken die goed zijn voor de bewoner. Ook bepaalt jouw professionele visie hoe jouw beroep er iedere dag uitziet. Ben jij meer een verzorgende die bewoners aanmoedigt om dingen zelf te doen, omdat je vindt dat ze zo veel mogelijk zelfstandig moeten zijn? Of ben je meer een verzorgde die zelfzorg overneemt, omdat je vindt dat bewoners hun energie moeten sparen voor leuke activiteiten? Weet jij welke visie beter bij je past?

In de gezondheidszorg hebben ook algemene mensvisies invloed op de manier waarop iemand zorg geeft. Drie bekende visies zijn: de traditionele/medische mensvisie, de holistische mensvisie en de emancipatoire mensvisie. Bij complementaire zorg wordt de holistische mensvisie als leidraad gehanteerd.

DOELEN

- Je kunt beschrijven welke theorieën bestaan over het holistisch mensbeeld en complementaire zorginterventies.

AFRONDING

Maak een beschrijving

Bespreking lesmiddag

ACTIVITEITEN

1. **Onderzoek** wat het verschil is tussen de drie mensvisies. Je kunt hierbij de volgende sites raadplegen:

- Holistische mensvisie in de gezondheidszorg
<https://www.het-ihc.nl/wp-content/uploads/2011/02/holistische-mensvisie.pdf>
- http://maatinbalans.nl/?page_id=134
- Mensvisies in de zorg
<https://prezi.com/-lw8hm8uhkx9/mensvisies-in-de-zorgsector/>
- Visies binnen de zorg
<https://mens-en-samenleving.infonu.nl/sociaal/2606-visies-binnen-de-zorg.html>

Of

Lees op Zorgpad: Basis thema Kennismaken in de zorg, Onderwerp 2. Visie op zorg.

2. Optioneel maak de opdracht 'Jouw Tangogram' zie bijlage 2.

AFRONDENDE ACTIES

Maak een beschrijving van max 1 A-4tje:

- Beschrijf welke visie aansluit op jouw mensbeeld en hoe je deze visie tot uiting brengt in zorgmomenten, onderbouw dit met voorbeelden.
- Beschrijf waarom jij denkt dat de holistische mensvisie wel/niet goed aansluit bij complementaire zorg.

Op de lesmiddag ruil jouw beschrijving uit met een studiegenoot, vraag deze persoon om feedback op de volgende punten:

- Komt jouw 'visie' tot uiting in de beschreven praktijkvoorbeelden?
- Bevat jouw uitleg waarom je vindt dat een holistische visie past bij complementaire zorg helder verwoord. Ja, waarom wel/ waarom niet.

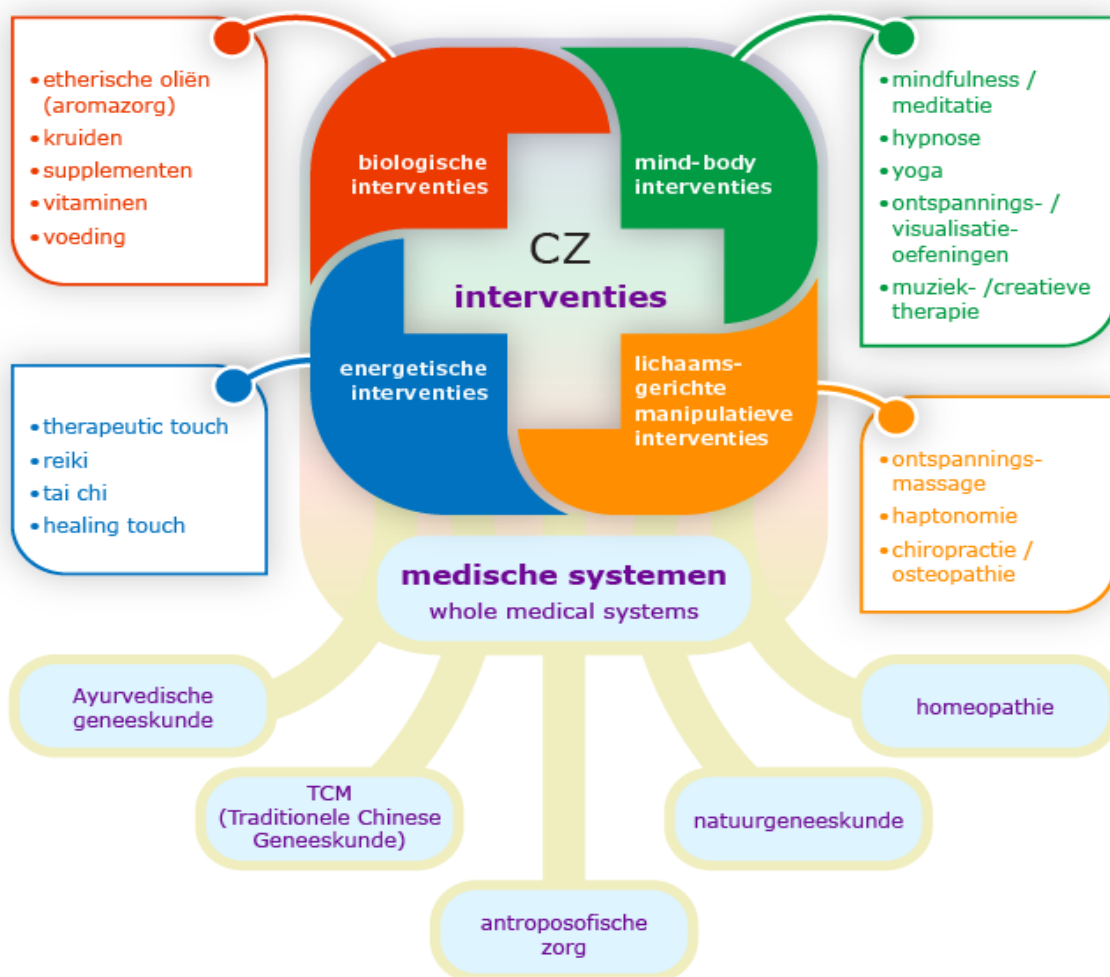
3. Hulpmiddelen en activiteiten bij complementaire zorg

Veelgebruikte vormen van complementaire zorg (CZ) in Nederland zijn het toepassen van massage, toepassen van etherische oliën, ontspanningsoefeningen, luisteren naar muziek en Therapeutic touch. Het is van belang dat over het toepassen van de complementaire interventie overlegd wordt met het behandelend team, omdat CZ altijd aanvullend en ondersteunend is aan de standaardzorg.

Binnen organisaties en zorginstellingen moet consensus bestaan over het al dan niet toepassen van verschillende vormen van CZ en moet duidelijk zijn wie verantwoordelijk is voor de uitvoering van de complementaire interventies. Zorgverleners moeten op de hoogte zijn van elkaars interventies en goed samenwerken.

Ten aanzien van de uitvoering moet aandacht besteed worden aan verslaglegging en continuïteit. De verslaglegging geeft de betrokken zorgverleners een goed beeld van de interventie, de indicatie, hoe de interventie uitgevoerd werd en wat het effect is op de ervaren klacht en het algemeen welbevinden.

Hieronder zie je een overzicht van alle interventies die toegepast kunnen worden binnen de complementaire zorg.

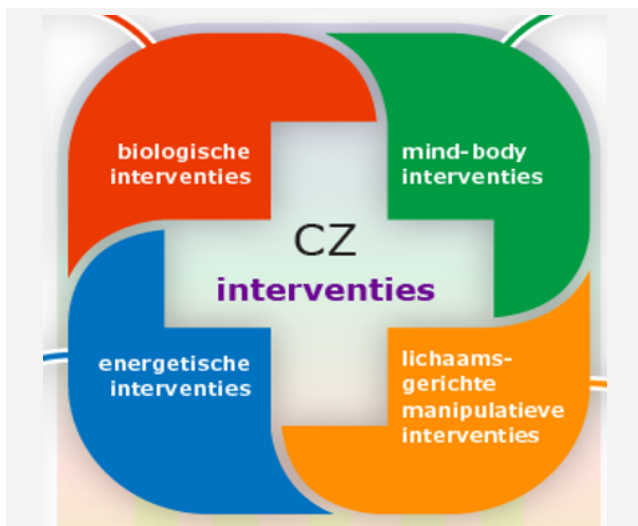

DOELEN

- Je kunt verwoorden (contra)indicaties van veelgebruikte stoffen uit de natuur, etherische oliën, klassieke massage, hand- en voetmassage, ontspanningsoefeningen en het inzetten van muziek zijn.
- Je bent op de hoogte van de veiligheidsaspecten die van belang zijn bij het bieden van complementaire zorg.
- Je kunt veelgebruikte stoffen uit de natuur (bijvoorbeeld leem en honing), etherische oliën, klassieke massage, hand- en voetmassage, ontspanningsoefeningen benoemen.
- Je kan bepalen welke hulpmiddelen, frequentie, ruimte(s) en momenten passend zijn voor de complementaire zorginterventie.

RESULTATEN

- Je kunt omschrijven wat ervaringsleren is.
- Je kunt de vier kwadranten van het Johari-venster beschrijven.
- Je weet hoe je leerdoelen SMART kunt formuleren.
- Je kunt je eigen leervoorkeur en de leervoorkeur van anderen herkennen.
- Je kunt reflecteren op je eigen gedrag, emoties en normen en de invloed daarvan op de bewoner/situatie.
- Je kunt leerdoelen formuleren op basis van een zelfreflectie.
- Je kunt communiceren over je eigen professionele normen, gevoelens en visie.
- Je kunt reflecteren op een beroepssituatie.

AFRONDING

Presentatie aan andere groep

ACTIVITEITEN

1. **Verdeel** met de studentengroep in 4 of 8 groepen. Verdeel de interventie-gebieden (kleuren; blauw, groen, oranje en rood) en **kies** minimaal 2 complementaire zorg interventies uit die je gaat **onderzoeken**. Het resultaat is dat je de ander kunt vertellen:
 - wat de interventie inhoud,
 - of je deze geschikt acht voor de bewoner en
 - welke voorzorgmaatregelen je moet nemen om deze interventie te kunnen uitvoeren.

Je kunt hierbij de onderstaande hulpvragen gebruiken:

- Wat houdt de interventie in?
- Welke indicatie en welke contra indicatie geldt voor deze interventie
- Wat is er nodig om deze interventie in te zetten bij jouw instelling (denk aan kennis/scholing, materiaal, ruimte, toestemming e.d.)

AFRONDENDE ACTIES

Presenteer jouw bevindingen aan een ander groepje.

- Beschrijf minimaal 2 complementaire interventies deel dit in de lesgroep.
- Geef de andere tips voor als hij/zij deze interventie wil toepassen bij een bewoner als examenopdracht.

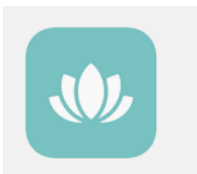
4. Beleef mindfulness

Hoe vinden we balans tussen energie geven en energie nemen? We leven we in een tijd met veel prikkels en verplichtingen. Waarom die haast en waarom zijn we niet wat milder en vriendelijker voor onszelf?

Mindfulness kan daar zéker iets in betekenen; voor jezelf, maar ook voor jouw rol als zorgprofessional. Een goede gezondheid van de zorgprofessional / vrijwilliger / mantelzorger heeft een positieve invloed op de gezondheid van degene voor wie ze zorgt, dus indirect help je daarmee ook de bewoner.

Je krijgt de mogelijkheid om een thema bijeenkomst te volgen over mindfulness die aangeboden wordt bij Het PG Café. Dit is een ontmoetingsplek voor iedereen die als vrijwilliger of beroepshalve werkt met of voor mensen met dementie en hun naasten. De spreker is Tineke Dijk is een ervaren mindfulness trainer, zij werkt bij Geriant als GZ-psycholoog. Zij zal tijdens het PG Café uitleg geven over mindfulness en hoe je deze kunt inzetten voor jezelf, maar ook hoe je mantelzorgers kunt adviseren in het toepassen van mindfulness. Deelname aan het PG Café is gratis. (zie bijlage 3)

Alternatieve opdracht

Indien je niet in de mogelijkheid bent om deze themabijeenkomst bij te wonen, dan download je de Mindfulness App op je mobiele telefoon.
Naam App: VGZ Mindfulness coach.

DOELEN

- Je kan het welbevinden en het zelfhelend vermogen van de bewoner stimuleren.
- Je kan de bewoner bij ontspanningsoefeningen begeleiden, zoals ademhalingsoefeningen, oefeningen via fysieke en cognitieve activiteit en het luisteren naar muziek.

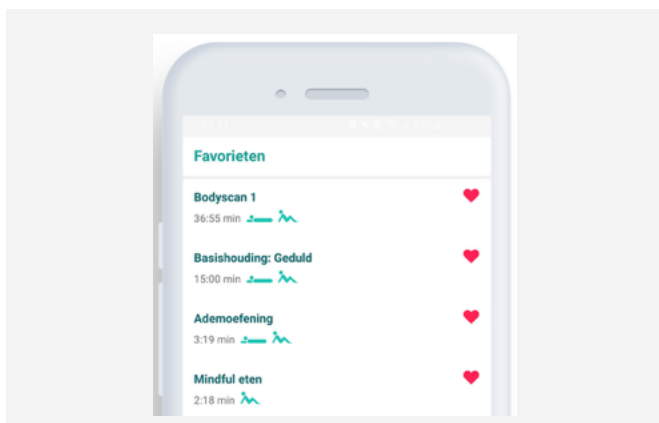
AFRONDING

Beschrijf je bevindingen

Bespreking met lesgroep

ACTIVITEITEN

1. **Lees** informatie over mindfulness, dit kan je vinden 'goed om te weten' en 'over mindfulness' daar kom je via de pagina 'meer', je klikt dan op de kopjes 'goed om te weten' en 'over mindfulness'.
2. **Kies** minstens 3 oefeningen uit die je volgt, beschrijf wat de oefening voor jouw oplevert: krijg je hier energie van, of juist niet. Wordt je meer zelfbewust en kan je je beter ontspannen of juist niet.

AFRONDENDE ACTIES

Beschrijf jouw bevindingen over het toepassen van de complementaire interventie mindfulness deel dit in de lesgroep.

Geef de andere tips voor als hij/zij deze interventie wil toepassen bij een bewoner als examenopdracht.

5. Oefen een onderdeel van een complementaire interventie

De examenopdracht van dit keuzedeel is om een complementaire interventie uit te kiezen in samenspraak met de bewoner en/of naasten. Je voert deze interventie uit en evalueert het resultaat.

In deze opdracht oriënteer je je op enkele interventies door de video's te bekijken, daarna analyseer je of je bij de uitvoering van deze interventie prettig zou voelen. Je onderzoekt welke kennis/vaardigheden je nodig hebt om deze interventie te kunnen uitvoeren en voert uit eindelijk de interventie uit.

DOELEN

- Je kan op basis van de verzamelde gegevens en in samenspraak met de bewoner/naasten, een passende complementaire zorginterventie uitvoeren en evalueren.
- Je kan het welbevinden en het zelfhelend vermogen van de bewoner stimuleren.
- Je kan de bewoner bij ontspanningsoefeningen begeleiden, zoals ademhalingsoefeningen, oefeningen via fysieke en cognitieve activiteit en het luisteren naar muziek.
- Je kan kruiden en kruidenmiddelen toepassen binnen een complementaire zorginterventie.
- Je kan etherische oliën toepassen bij inhalatie door verdamping, massage en het prepareren van hand-, voet- en ligbaden.
- Je kan een klassieke massage, hand- en voetmassage geven.
- Je bent in staat om de aangeboden complementaire zorg te evalueren met de bewoner en/of naasten.

Aardbeiblad/wijnstokblad oraal →
• Hepatodoron
Harpagophytum oraal →
• Duivelsklauw • Vogel Atrosan
Pompoen/aromatische sumak/hop oraal →
• Granufink Femina

AFRONDING

Beschrijving van ervaring

ACTIVITEITEN

1. **Bekijk** de video's over hand- en voetmassage, aromatherapie en gebruik van kruidenmengsels:
 - <https://weethetsnel.nl/instructie/726-Hoe-kun-je-een-goede-voetmassage-geven> (Voetmassage)
 - <https://www.youtube.com/watch?v=kFnOBvVtCV8> (Handmassage)
 - <https://www.youtube.com/watch?v=-MBtkSWukQA> (Handmassage)
 - <https://muzikalezonnestrallen.nl/> (Muziektherapie)
 - <https://youtu.be/OoZkE-Cg1uU> (Muziektherapie)
 - https://maken.wikiwijs.nl/61331/2015_Complementaire_zorg_#!page-1224034 (Aromatherapie -even doorklikken op de blauwe link)
 - <https://www.farmacotherapieutischkompas.nl/bladeren/groepsteksten/kruidenmiddelen> (Kruidenmiddelen)
 - <https://www.youtube.com/watch?v=5Qsw6TwRUzw> (Geleide Visualisatie: De Zomertuin)
(<https://www.youtube.com/watch?v=D18CjVXgNfs&t=29s>)
2. **Kies** een medestudent uit waarop je de interventie gaat oefenen.
3. Dan **kies** je in overleg met de werkbegeleider een bewoner bij wie je de interventie gaat uitvoeren. Het is een oefening je mag hulp en ondersteuning vragen aan een collega.
4. Na de uitvoering **valueer** je samen met de bewoner en/of zijn naasten het effect van de complementaire interventie.

AFRONDENDE ACTIES

Reflecteer op je voorbereiding, uitvoering en evaluatie:

- Beschrijf jouw bevindingen over het toepassen van de complementaire interventie; formuleer tips/ tops.
- Beschrijf hoe je het ervaren hebt en hoe de bewoner het ervaren heeft.
- Analyseer aan de hand van de examencriteria of je deze complementaire interventie geschikt vindt voor de uitvoering van je examenopdracht, beargumenteer dit.
- Maak eventueel leerdoelen waarbij je leermomenten kiest / inpast om het examen te kunnen uitvoeren.

6. Uitvoeren van de examenopdracht

Het examen van dit keuzedeel bestaat uit 2 opdrachten, de gehele beschrijving van de opdrachten zijn beschreven in het examen keuzedeel Complementaire zorg.

Je krijgt toestemming om hier aan deel te nemen als je hebt voldaan aan de voorwaarden die beschreven zijn bij de afronding.

DOELEN

- Je kan op basis van de verzamelde gegevens en in samenspraak met de bewoner/naasten, een passende complementaire zorginterventie uitkiezen, uitvoeren en evalueren.
- Je kan op basis van de uitgevoerde complementaire zorg een verantwoordingsverslag schrijven aan de hand van de gestelde criteria van het examen.

ACTIVITEITEN

1. **Lees** het examen complementaire zorg goed door zodat je weet waaraan je interventie dient te voldoen en op welke wijze je de interventie evalueert.
2. Maak een organisatie plan waarin je items **beschrijft** zoals; bewoner selecteren, familie/naasten informeren, toestemming regelen, welke interventie je kiest (past deze bij de visie?), welke middelen je daarvoor nodig hebt, kosten e.a.
3. **Maak** een tijdsplanning voor de uitvoering van de activiteit. Regel eventueel ondersteuning van collega's en een praktijk opleider/werkbegeleider die je beoordeelt.
4. **Formuleer** evaluatievragen/items die je kunt gebruiken bij het schrijven van het verantwoordingsverslag.

AFRONDENDE ACTIES

Voer het examen uit:

- Analyseer aan de hand van de examencriteria of je organisatieplan, je tijdsplan en je evaluatie items voldoen voor de uitvoering van je examenopdracht.
- Plan je examen in en voer het examen uit.
- Schrijf het verantwoordingverslag.

Voorbeeld van het Examen

Hieronder zijn de examenopdrachten en beoordelingscriteria te lezen die gehanteerd worden bij de examinering van het keuzedeel complementaire zorg.

Keuzedeel	Complementaire zorg								
Opdracht	<u>Opdracht 1</u> Onderzoek de mogelijkheden voor complementaire zorg. Denk hierbij aan indicaties, contra-indicaties voor complementaire zorg, bevoegdheden en wettelijke kaders, beleid van de organisatie. Kies samen met een cliënt een passende complementaire interventie, voer deze uit en evalueer de geboden interventie. <u>Opdracht 2</u> Schrijf een verantwoordingsverslag waarin je de keuzes die je samen met de cliënt hebt gemaakt, motiveert. - Beschrijf hiervoor kort: - de situatie, waarbinnen je de begeleiding hebt geboden - jouw rol en taak in deze situatie - de acties die je hebt uitgevoerd - de resultaten uit (theoretisch) onderzoek dat je gedaan hebt. - Beschrijf de afwegingen die je hebt gemaakt op basis van je onderzoek. - Onderbouw de keuzes ook vanuit je eigen visie en eerdere ervaringen.								
Resultaat	De cliënt heeft passende complementaire zorg ontvangen								
Beeoordelings-vorm	- Gedragsobservatie - Verantwoordingsverslag								
Bewejsstukken	- Volledig ingevuld en ondertekend beoordelingsformulier (Examinator) - Verantwoordingsverslag								
Cesuur en normering	<table> <tr> <td>Cesuur:</td><td>Alle beoordelingen zijn voldoende.</td></tr> <tr> <td>Normering:</td><td>Goed: ≥ 18 punten</td></tr> <tr> <td></td><td>Voldoende: Alle (clusters van) criteria zijn met minimaal voldoende beoordeeld</td></tr> <tr> <td></td><td>Onvoldoende: Ten minste één van de (clusters van) criteria is met onvoldoende beoordeeld</td></tr> </table>	Cesuur:	Alle beoordelingen zijn voldoende.	Normering:	Goed: ≥ 18 punten		Voldoende: Alle (clusters van) criteria zijn met minimaal voldoende beoordeeld		Onvoldoende: Ten minste één van de (clusters van) criteria is met onvoldoende beoordeeld
Cesuur:	Alle beoordelingen zijn voldoende.								
Normering:	Goed: ≥ 18 punten								
	Voldoende: Alle (clusters van) criteria zijn met minimaal voldoende beoordeeld								
	Onvoldoende: Ten minste één van de (clusters van) criteria is met onvoldoende beoordeeld								

Beoordelingsformulier keuzedeel

nummer	K0507	titel	Complementaire zorg
--------	-------	-------	---------------------

Beoordelingsvorm	Criteria
Gedragsobservatie	Geeft helder en duidelijk informatie over de mogelijke complementaire interventies aan de cliënt
	Maakt samen met de cliënt de keuze voor een passende interventie
	Voert de interventie uit, rekening houdend met de aandachtspunten met betrekking tot de cliënt, de zorgverlener en de organisatie
	Evalueert de uitgevoerde interventie met cliënt en collega's

Beoordelingsvorm	Criteria
Verantwoordingsverslag	Beschrijft hoe ze de cliënt heeft betrokken bij de keuze van de complementaire interventie
	Legt uit welke afweging ze heeft gemaakt tussen de uitvoering van de reguliere werkzaamheden en het met aandacht (voldoende tijd en rust) uitvoeren van de complementaire zorginterventie
	Benoemt de indicaties en contra-indicaties voor complementaire zorginterventies
	Beschrijft haar eigen bevoegdheden en de wettelijke kaders van haar beroep
	Legt uit hoe de complementaire interventie past binnen het beleid van de organisatie
	Beschrijft helder de afwegingen die ze met betrekking tot de indicaties, contra-indicaties, eigen bevoegdheden en wettelijke kaders heeft gemaakt
	Beschrijft helder de afwegingen die ze heeft gemaakt vanuit haar eigen visie en eerdere ervaringen

Onderbouwing van de beoordeling met voorbeelden die in verband staan met de beoordelingscriteria

Totaal aantal punten WP *alleen optellen als er geen onvoldoende is*
score: onvoldoende: 0 punten, voldoende: 1 punt, goed: 2 punten.

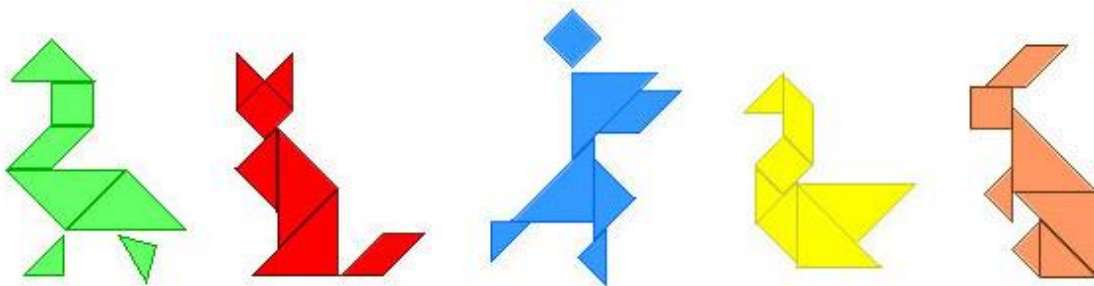
Bijlage 1 Leerdoelen bij Keuzedeel Complementaire zorg

- Je deelt kennis van de plaats van complementaire zorg binnen de context van het totale beroep en binnen de instelling.
- Je kunt beschrijven welke theorieën bestaan over het holistisch mensbeeld en complementaire zorginterventies.
- Je kunt verwoorden wat je eigen bevoegdheden en de wettelijke kaders zijn waarbij je complementaire zorg aanbiedt.
- Je kunt verwoorden (contra)indicaties van veelgebruikte stoffen uit de natuur, etherische oliën, klassieke massage, hand- en voetmassage, ontspanningsoefeningen en het inzetten van muziek zijn.
- Je bent op de hoogte van de veiligheidsaspecten die van belang zijn bij het bieden van complementaire zorg.
- Je kunt veelgebruikte stoffen uit de natuur (bijvoorbeeld leem en honing), etherische oliën, klassieke massage, hand- en voetmassage, ontspanningsoefeningen benoemen en kan muziek effectief inzetten bij het bieden van complementaire zorg.
- Je kan bepalen welke hulpmiddelen, frequentie, ruimte(s) en momenten passend zijn voor de complementaire zorginterventie.
- Je kan op basis van de verzamelde gegevens en in samenspraak met de bewoner/ naasten, een passende complementaire zorginterventie uitvoeren en evalueren.
- Je kan het welbevinden en het zelfhelend vermogen van de bewoner stimuleren.
- Je kan de bewoner bij ontspanningsoefeningen begeleiden, zoals ademhalingsoefeningen, oefeningen via fysieke en cognitieve activiteit en het luisteren naar muziek.
- Je kan kruiden en kruidenmiddelen toepassen binnen een complementaire zorginterventie.
- Je kan etherische oliën toepassen bij inhalatie door verdamping, massage en het prepareren van hand-, voet- en ligbaden.
- Je kan een klassieke massage, hand- en voetmassage geven.
- Je bent in staat om de aangeboden complementaire zorg te evalueren met de bewoner en/of naasten.

Bijlage 2 Jouw tangram

Opdracht 'Jouw tangram'

Je bent een bruisende mens, volop in ontwikkeling. De wereld waarin je leeft, alles wat je tot nu toe hebt meegemaakt, de mensen die je ontmoet hebt, je eigen temperament en hoe aderen daarmee omgaan. Je hele levenssituatie maakt jou tot wie je bent en hoe je je voelt. Alles aspecten van je (manier van zijn) hangen samen. Denk maar een aan hoe je je voelt als je verliefd bent: je bent vrolijk, je zit boordevol energie, je straalt, je stimuleert je omgeving. Dat ene gevoel beïnvloedt je op heel veel verschillende manieren. Je wordt dus gevormd door al die kleine, belangrijke deeltjes. De bijzondere combinatie van al die deeltjes zorgt er bovendien voor dat je uniek bent!

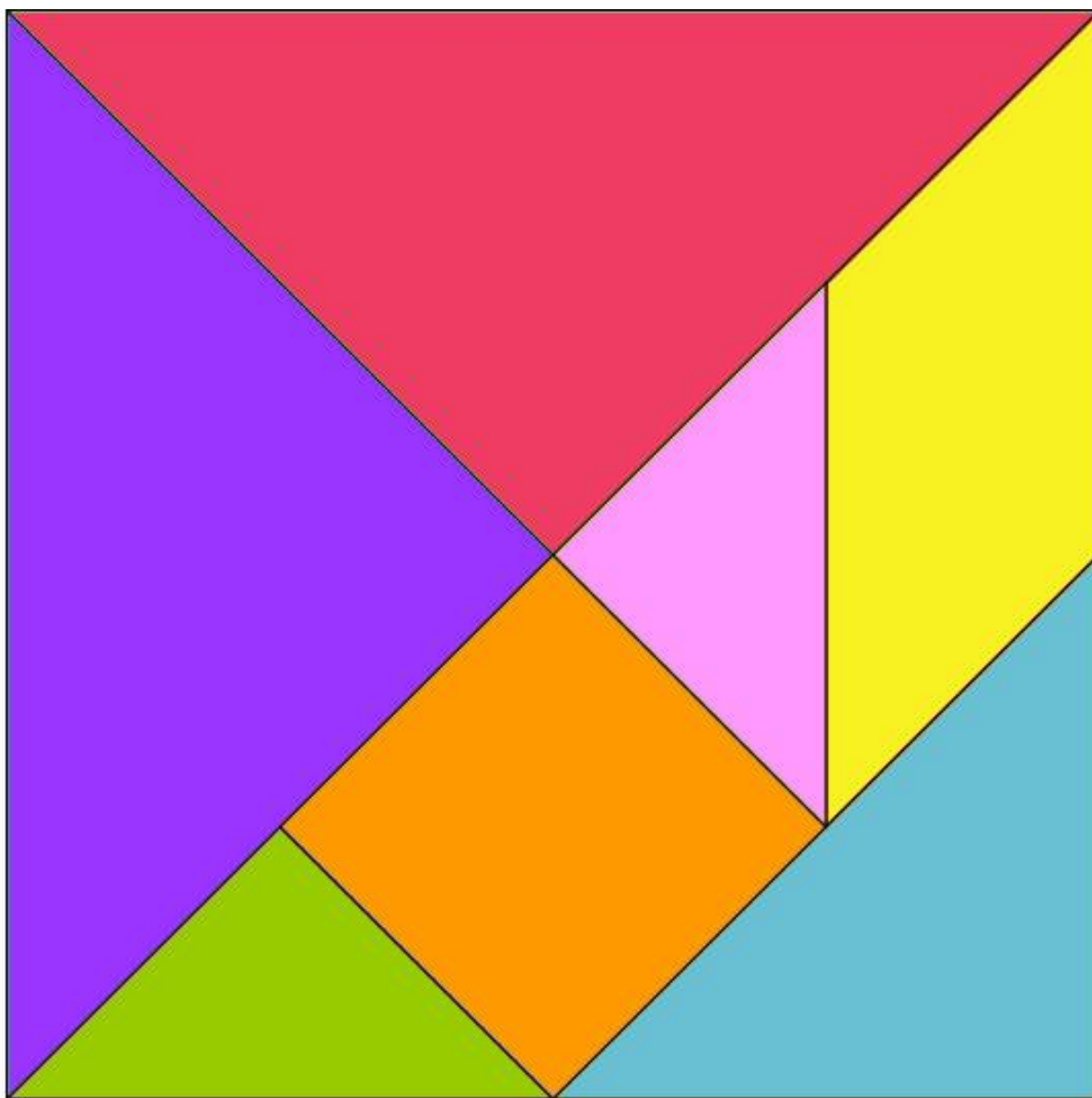

Jouw tangram

We stellen nu even jouw 'uniek zijn', je 'totale levenssituatie' voor als een tangram. Een tangram is een Chinese legpuzzel die bestaat uit zeven stukjes. Elk stukje stelt een bepaald aspect van je leven voor. Die stukjes kun je op ontelbaar veel manieren leggen. Hieronder staat een voorbeeld van een tangram knip de stukjes uit schrijf op elk stukje een van de volgende woorden.

1. Mijn lichaam
2. Mijn geest
3. Mijn geloof
4. Mijn cultuur
5. Mijn opvoeding
6. Mijn verleden
7. Mijn omgeving

Hoe groter het puzzel stuk, hoe belangrijker dat aspect in jouw leven is. Puzzel jouw unieke persoon bij elkaar met de zeven stukjes. Plak deze op een A4tje.

Bijlage 3 PG Café

PG Café

Woonzorgcentrum Hugo-Waard

maandag 13 mei 2019

Thema: Mindfulness

Het PG Café is een ontmoetingsplek voor iedereen die als vrijwilliger of beroepshalve werkt met of voor mensen met dementie en hun naasten. Zorgmedewerkers en vrijwilligers uit Noord Kennemerland (gemeenten Bergen, Heiloo, Alkmaar en Langedijk) zijn van harte welkom! Deelname aan het PG Café is kosteloos.

Locatie: **Woonzorgcentrum Hugo-Waard**

Gerard Douplantsoen 72
1701 JT Heerhugowaard

Agenda: **Maandag 13 mei 2019**

Vanaf 14.30 uur Inloop met koffie/thee

15.00-16.30 uur Programma thema: Mindfulness: Leven met Aandacht

Vanaf 16.30 uur Netwerkborrel

Voor koffie/thee en een frisje na afloop wordt gezorgd.

Aanmelden: **is noodzakelijk met vermelding: PG Café Noord Kennemerland en kan bij Addy de Mooij: a.demooij@geriant.nl**

Mindfulness: Leven met aandacht.....

Als zorgprofessional of vrijwilliger (maar zeker ook als mantelzorger van iemand met dementie) ben je gericht op de zorg voor een ander. Daarnaast leven we in een tijd met veel prikkels en verplichtingen. Waarom die haast en waarom zijn we niet wat milder en vriendelijker voor onszelf?

Hoe vinden we balans tussen energie geven en energie nemen?

Hoe kunnen we mindfulness verweven in ons leven?

Mindfulness kan daar zeker iets in betekenen; voor jezelf, maar ook voor de mantelzorger.

Tineke Dijk is een ervaren mindfulness trainer en werkt bij Geriant als GZ-psycholoog. Zij zal tijdens het PG Café uitleg geven over mindfulness en hoe je deze kunt inzetten voor jezelf, maar ook hoe je mantelzorgers kunt adviseren in het toepassen van mindfulness.

Een goede gezondheid van de zorgprofessional/vrijwilliger/mantelzorger heeft een positieve invloed op de gezondheid van degene voor wie ze zorgt, dus indirect help je daarmee ook de cliënt.

Stuur dit bericht door naar andere collega's en komt allen!

Zie het PG Café als een ontmoeting, een klinische les of een workshop: je steekt er altijd weer wat van op, hetgeen de mensen met dementie en hun naasten weer ten goede komt!

Deel deze mail met iedereen die betrokken is als professional of vrijwilliger bij mensen met een dementie en hun naasten! Ook leuk als teamuitje met collega's.

Maak de middag van de 13e mei 2019 vrij in je agenda, geef je op en kom naar het woonzorgcentrum Hugo-Waard te Heerhugowaard.

Addy de Mooij

A.N. (Addy) de Mooij – van Liere
Dementieconsulent
Titanialaan 15a
1702 AZ Heerhugowaard

(T) 072-5270390

(M) 06 576 233 62

(E) a.demooij@geriant.nl

(W) www.geriant.nl

Het PG café is een activiteit van het Netwerk Dementie Noord-Holland Noord en wordt georganiseerd door Geriant. Het PG café vindt zes keer per jaar plaats. In de Kop van Noord-Holland, in West-Friesland en in de Regio Alkmaar wordt het PG Café één keer in het voorjaar en één keer in het najaar